

Єлецький Успенський монастир

ДВАДЦЯТЬ ШІСТЬ АРХІТЕКТУРНИХ ПАМ'ЯТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ ЗНАХОДЯТЬСЯ У ПІДПОРЯДКУВАННІ ЗАПОВІДНИКА «ЧЕРНІГІВ СТАРОДАВНІЙ». ШІСТЬ ІЗ НИХ – ДОМОНГОЛЬСЬКОЇ ДОБИ. ЯК ТВЕРДЯТЬ НАУКОВЦІ, НА ПОСТРАДЯНСЬКИХ ТЕРЕНАХ ЛИШИЛОСЯ НЕ БІЛЬШЕ ТРИДЦЯТИ ДАВНЬОРУСЬКИХ СПОРУД ЦЬОГО ПЕРІОДУ. ТОЖ ПИТАННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ СТАРОВИНИ ЗАВЖДИ НА ЧАСІ. ПРО ОХОРОНУ ПАМ'ЯТОК І НОВІ ВІДКРИТТЯ АРХЕОЛОГІЧНОГО СЕЗОНУ РОЗМОВЛЯЄМО З ГЕНЕРАЛЬНИМ ДИРЕКТОРОМ НАЦІОНАЛЬНОГО АРХІТЕКТУРНО-ІСТОРИЧНОГО ЗАПОВІДНИКА «ЧЕРНІГІВ СТАРОДАВНІЙ» **ЮРИЄМ СОБОЛЕМ**, ЯКИЙ У ТРАВНІ МИНУЛОГО РОКУ ВДРУГЕ ОЧОЛИВ ЦЮ УСТАНОВУ.

культурний ландшафт

СВІТОВА СПАДЩИНА СІВЕРСЬКОГО КРАЮ

Спілкувався **ОЛЕКСАНДР ЛИТВИНЕНКО**
Фото **ЛАРИСИ ДМИТРІЄВОЇ**

З

а його керівництва у 2007–2011 роках затверджено генеральний план розвитку заповідника, в якому вперше було чітко окреслено межі історичних зон Чернігова. План регламентує висотність забудови

міста та сприяє збереженню мальовничих краєвидів давньої княжої столиці. ▶

Заповідник «Чернігів Стародавній» та його генеральний директор

Спасо-Преображенський (Спаський) собор

– Юрію Олексійовичу, що вдалося зробити останнім часом?

– За минулий рік заповідник перевищив план відвідуваності і грошових надходжень до спецфонду. За ці кошти ми видали наукові праці, які слід було надрукувати ще кілька років тому, а також буклет і книгу до трьохсотріччя Катерининської церкви. Її збудували за рахунок козаків у пам'ять про героїський штурм Чернігівським полком турецької фортеці Азов, а освятили у 1715-му. До речі, минулоріч розпочато реставраційний ремонт цього храму. Незабаром його завершимо.

До наших досягнень можемо додати й те, що частково вдалося замінити вітрини музейних експозицій і організувати п'ятнадцять виставок. Експонатами стали унікальні речі, знайдені під час археологічних розкопок, які минулого року на території Дитинцю ми провели спільно з фахівцями Інституту історії, етнології та правознавства імені Олександра Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету. Одна зі знахідок взагалі сенсаційна. Це ювелірна матриця XII століття. За її допомогою давньоруські майстри виготовляли прикраси із золота та срібла малодослідженим

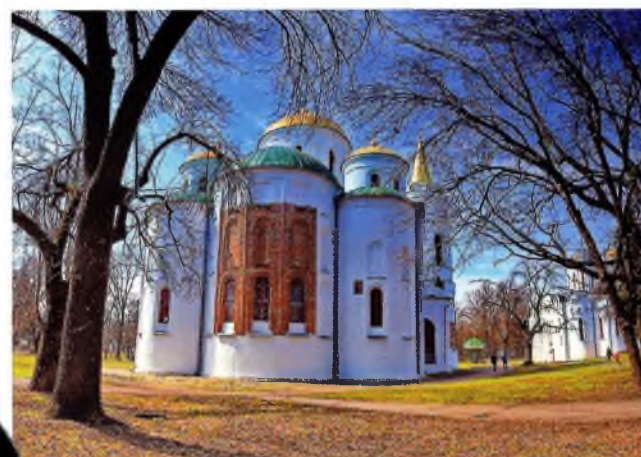
методом. Наші фахівці ретельно вивчають нові знахідки. Адже наукова робота – це основа діяльності заповідника. Кожен працівник, який проводить екскурсії, має не тільки опублікувати щонайменше дві наукові статті на рік, а і використовувати нову інформацію під час екскурсій або лекцій. Це випробуваний механізм популяризації безцінної спадщини. Гордістю заповідника є колекція стародавніх ікон. Багато років поспіль ми збирали це експозиційне багатство коштом спецфонду, тобто за гроші, які самі заробили. Нині старовинні культові речі такого рівня – велика рідкість. Багато унікальних раритетів уже назавжди вивезені з України. Тож фахівці фондово-закупівельної комісії заповідника намагаються знайти і придбати для поповнення нашої експозиції і фондів хоча б із десятків справді науково цінних ікон на рік. Досягти цієї мети стає все важче.

– Що плануєте у короткостроковій перспективі?

– Готуватимемося до п'ятидесятирічного ювілею заповідника, який відзначимо наступного року. Чернігівський державний архітектурно-історичний за-

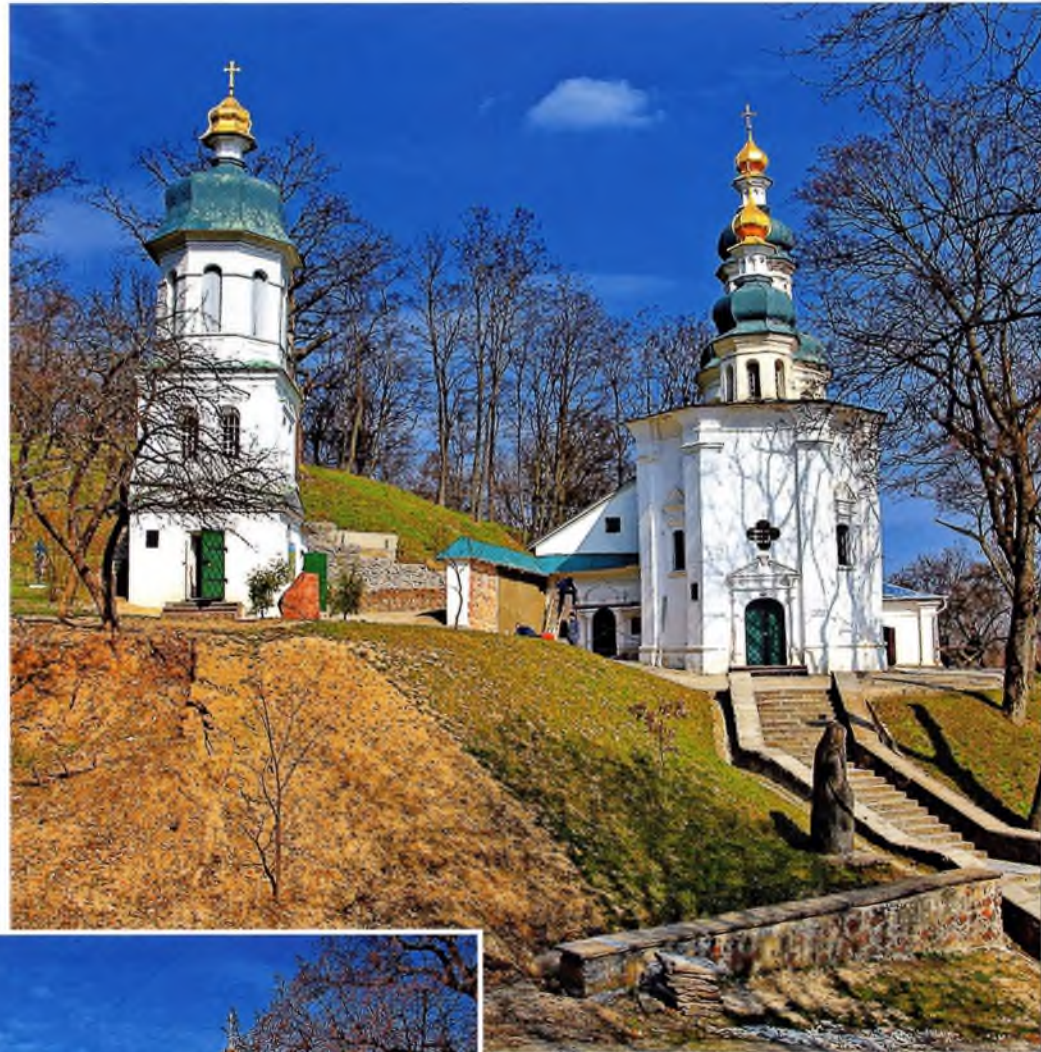
Катерининська церква (козацький кафедральний собор святої великомучениці Катерини УПЦ КП)

Іллінська церква – православний храм XII-XVIII століть, що входить до ансамблю Троїцько-Іллінського монастиря

Спасо-Преображенський (Спаський) собор – одна з найстаріших збережених монументальних кам'яних будов України

повідник було засновано у лютому 1967-го постановою Ради Міністрів УРСР як філію «Софіївського музею», що діяв на території Софії Київської. Плануємо кардинально оновити наші експозиції, зробити поточний ремонт Борисоглібського собору і розпочати реставраційні роботи у Будинку губернатора, де нині міститься Чернігівський історичний музей імені Василя Тарновського. І це не тільки заради дати. Якщо нехтуватимемо поточними ремонтами пам'яток архітектури, величну столицю князівства сіверян – Чернігів – ніколи не долучити до спадщини ЮНЕСКО. ▶

Антонієві печери – печерний комплекс XI-XIX ст. на Болдиних горах, який знаходиться під Іллінською церквою

Катерининська церква – пам'ятка архітектури національного значення

